

Datum	Partij	Programma	Vraag	Antwoord
24 oktober	GroenLinks	Wonen	Klopt het dat corporaties weleens weigeren mee te doen met projecten? Bijvoorbeeld bij Grut Palma? Hoe zit dat?	In de gemeente lopen heel veel woningbouwprojecten met sociale huur. Corporaties maken (financiële) keuzes waar zij hun inzet doen. Corporaties hebben daarbij natuurlijk hun voorkeuren. Zo willen ze bijvoorbeeld bij voorkeur niet deelnemen in een VVE en de ontwikkeling dient van enige schaal te zijn (minimaal 10 woningen). Tot 2030 zit er voldoende sociale huur in de plancapaciteit nieuwbouw, bruto halen we 30% sociale huur in het totaal van alle nieuwbouwplannen. In Q1 2025 komen we met een uitvoeringsprogramma betaalbaar wonen, daarin wordt onze strategie hoe we kunnen sturen op sociale huur in woningbouwplannen uitgelegd.
24 oktober	GroenLinks	Wonen	Waarom staat er niks in de begroting over onconventioneel wonen en huisvesting voor aandachtsgroepen? Onconventioneel wonen is onderdeel van de prestatieafspraken met Elken.	Onconventioneel wonen: Over de aanpak onconventioneel wonen moeten nog definitieve keuzes worden gemaakt. Vanaf 2025 is er € 50.000 gereserveerd in het bestedingsplan wmo, in afwachting van definitieve besluitvorming. Huisvesting voor aandachtsgroepen: De algemene voorzieningen en de maatwerkvoorzieningen zijn terug te vinden in de Wmo begroting. De middelen voor opvangvoorzieningen (waaronder beschermd wonen, maatschappelijke opvang, vrouwenopvang) zitten in de begroting voor Wmo van SDF.
24 oktober	CDA	Wonen	Wanneer wordt de wet regie volkshuisvesting vastgesteld? En wat heeft de wet voor gevolgen voor de gemeente?	De Wet versterking regie volkshuisvesting is in de kamercommissie geweest, maar nog niet geagendeerd voor debat in de Tweede Kamer. De wet lijkt op brede steun in de kamer te kunnen rekenen en waarschijnlijk ook niet aangepast. De wet wordt waarschijnlijk in de eerste helft van 2025 van aangenomen en dan per 1 januari 2026 van kracht. De Wet versterking regie volkshuisvesting geeft aan hoeveel, waar en voor wie we bouwen. Gevolgen in een notendop: - Meer regie: Het Rijk, provincies en gemeenten leggen verplicht vast hoeveel, waar en voor wie zij gaan bouwen.

				Daarnaast kunnen rijk en provincies nieuwbouwlocaties aanwijzen, als gemeentes er niet uit komen. - Meer betaalbare woningen: Twee derde van alle nieuwbouw moet bestaan uit betaalbare woningen + gemeenten nemen 30% sociale huurwoningen op in hun nieuwbouwprogrammering. - Gemeenten leggen vast hoe ze zorgen voor voldoende woningen voor jongeren en ouderen. - Korte procedures voor categorieën bouwprojecten (één gang naar de rechter ipv twee, binnen 6 maanden uitspraak, het beroep wordt versneld behandeld, etc). - Eerlijke verdeling: Urgentieverordening is voor elke gemeente verplicht, zodat alle gemeenten meehelpen om kwetsbare mensen een passende woonplek te bieden.
24 oktober	VVD	Wonen	Wanneer zijn de nieuwe woningafspraken klaar?	Er wordt toegewerkt naar een nieuwe Woondeal met de Provincie en het Rijk. Naar verwachting is dit in Q1 2025 gereed.
24 oktober	CU		Caparis heeft meer werk dan mensen, maar geen instroom, hoe zit dit?	De gemeente Leeuwarden en de overige aandeelhoudende en aangesloten gemeenten hebben dienstverleningsovereenkomsten met Caparis voor de Sociale Werkvoorziening (Wsw), Nieuw Beschut werk en Banenafspraken banen (doelgroepenregister). Voor de Sw en Nieuw Beschut werk heeft Caparis een uitsluitend recht voor de dienstverlening aan de gemeenten. Leeuwarden heeft van het Ministerie een taakstelling Nieuw Beschut en de Sociale Werkvoorziening (Wsw) zit sinds 2014 op slot (geen instroom sinds november 2014). Leeuwarden heeft nog ruim 320 inwoners bij Caparis in de SW. Leeuwarden voldoet aan de taakstelling Nieuw Beschut Werk. Baanafspraken banen worden zoveel mogelijk ingevuld bij reguliere werkgevers. Wanneer blijkt dat een inwoner met BAB-indicatie een beschermde en aangepaste werkomgeving nodig heeft komt Caparis in beeld. Wij gaan uit wat het beste past voor onze inwoners. In de praktijk is gebleken dat de match met Caparis niet altijd goed te maken is. Soms heeft Caparis geen geschikt werk voor onze inwoner met BAB-indicatie en soms

				hebben wij geen geschikte inwoner met BAB-indicatie voor vacatures bij Caparis. Er is afgelopen jaar regelmatig sprake van aanbod van de gemeente van mensen met BAB, waarvoor Caparis op dat moment geen geschikte werkplek had. We hebben de afstemming met Caparis in 2024 geïntensiveerd.
28 oktober	CDA		Beheer en onderhoud van onze sanitaire voorzieningen.	De gemeente Leeuwarden heeft 8 servicegebouwen. (Prinsentuin, Westerplantage, Havengebouw Grou, Hellinghaven Grou, Muziekkoepeel in Grou, Groene ster (Roazendaal), Groene ster (Kiosk), Warten, OBE) Voor deze gebouw is -met uitzondering van OBE- de gemeente eigenaar. In het geval er een huurder in deze gebouwen zit (zoals bij Havengebouw Grou of de Groene Ster) dan verzorgt de huurder de schoonmaak. In het geval er geen huurder in deze gebouwen zit dan wordt de schoonmaak gedaan door een schoonmaakbedrijf ingehuurd door de gemeente. Het gebouwonderhoud wordt gedaan door vastgoed. De openingstijden zijn variabel en afhankelijk van betreffende locatie en seizoen. Maar ook of de toiletvoorzieningen al dan niet een openbaar karakter hebben.
28 oktober	GroenLinks		<i>P. 42. 2. verder gaan we het werkproces van de Taskforce jeugd actualiseren.</i> Gaat wonen hierin een rol spelen?	Nee, omdat de samenwerking in de TFJ een andere insteek heeft. Dit gaat (kort gezegd) om het voorkomen en aanpakken van jeugdoverlast in de openbare ruimte. Huisvestingsvraagstukken t.a.v. jeugdigen (of andere beleidsmatige vraagstukken op het onderwerp 'wonen') worden dus niet door de TFJ opgepakt. In andere vorm zoeken we in de integrale samenwerking wel 'wonen' op, zoals bij bv. de aanpak van woonoverlast.
28 oktober	GroenLinks		Wordt er ook gekeken naar andere gemeentes in deze?	Ja, bij de aanpak van jeugdoverlast kijken we naar bredere, landelijke ontwikkelingen. Als voorbeeld: de toepassing van het zgn. 7 stappenmodel betreft een landelijk model en ook het privacyconvenant komt voort uit een landelijk format.
28 oktober	GroenLinks		Komt dit ook naar de raad?	In principe niet.
28 oktober	GroenLinks		<i>P. 42. 3 verder met de aanpak van woonoverlast. Daarbij gaan we</i>	Deze actualisatie is bedoeld om de huidige werkprocessen bij het MOL te bundelen. Daarbij wordt de samenwerking met een

			<i>werkprocessen van het MOL actualiseren en de samenwerking met ketenpartners verder versterken en vastleggen in een convenant.</i> Gaat wonen en het handhaven van woonregulaties hierin een rol spelen?	externe partijen (naast politie) versterkt, zoals de GGD en de woningcorporaties.
28 oktober	GroenLinks		Wordt er ook gekeken naar andere gemeentes in deze?	Ja, we kijken naar ervaringen bij andere gemeenten. Ons MOL lijkt bv. op het Groninger meldpunt, maar dat is net iets anders ingericht vanwege de koppeling met 'Zorg'. Ook kijken we naar ontwikkelingen zoals bv. een pandenbrigade in de gemeente Groningen.
28 oktober	GroenLinks		Komt dit ook naar de raad?	In principe niet.
28 oktober	GroenLinks		<i>P41. 4. Daarbij zijn we er ons van bewust dat diverse (externe) factoren hun invloed hebben op de veiligheidscijfers</i> Bij ons werkbezoek aan Utrecht vernamen wij hun werkwijze bij ondermijning: Verantwoording obv Rijkverantwoording; praktijkverhalen, en deels harde cijfers • wat zien we gebeuren? • Wat is er nodig? • Wat betekent dit voor ons werk Is dit ook iets wat wij gaan doen?	We doen dat (vooralsnog) niet via de methode 'Rijkverantwoording', al herkennen we de behoefte aan rijkere verantwoording wel. Deels verantwoording we al op een manier die hierop lijkt, alleen doen we dat in een andere vorm: ter uitvoering van de motie op de Veiligheidsagenda geven we jaarlijks een verdiepende analyse van dat op het terrein van Veiligheid (aan de hand van de VPI, duiding politie, waatstaatjegemeente.nl, CBS-data, etc.), zoals die medio september jl. is gepresenteerd aan de raad.

28 oktober	GroenLinks		In Utrecht noteerde ik: Maart werd voortgangsrapportage besproken -halfjaarlijks Lag gedegen onderzoek aan ten grondslag bij de aanpak Concreet maken en over welke groepen hebben we het? Hoe meet je welke resultaten je hebt bereikt? Hoe is bij ons de voortgangsrapportage ingesteld (ook halfjaarlijks?)	In eerste instantie zetten we voor het komende jaar in op een jaarlijkse verantwoording (via de jaarstukken). Het zou kunnen dat we later toegaan naar een aanvullende of andere manier van verantwoorden, maar het is nu te vroeg om daar invulling aan te geven.
28 oktober	GroenLinks		Hoe maken wij dit concreet en hoe meten wij weke resultaten zijn bereikt?	Het plan van aanpak ondermijning zet onder andere in op het dichtdraaien van de kraan (aan de voorkant), bijvoorbeeld door de bredere toepassing van de Wet Bibob. We staan nog aan het begin van deze aanpak, die zich nog verder gaat ontwikkelen (zie ook plan van aanpak ondermijning).
28 oktober	GroenLinks		<i>5. p.45,p.46, p.47 in de kopjes vergroten toekomstperspectief (p.45) en Aandacht voor maatschappelijke onrust (p.46) en de zin (p.47): proberen we die onrust weg te nemen door de inzet van een scenarioteam</i> Hoe verhouden deze zaken zich tot het groeiende onrust (hele wijken op zijn kop en media aandacht) voor jongeren die de boel op stelten zetten. Zoals in Camminghaburen en Oranjewijk, maar meer schering en inslag in bv Vlietzone of Vrijheidswijk....	Deze zaken verhouden zich niet tot elkaar, zie antwoord hieronder.

28 oktober	GroenLinks		Wordt het scenarioteam ook bij dit soort situaties ingezet?	Het scenarioteam wordt ingezet naar aanleiding van ernstige delicten, zoals bv. zedendelicten, die mogelijk kunnen leiden tot maatschappelijke onrust. Dat is, kortom, een andere inzet dan bij onrust door overlast van jongeren.
28 oktober	GroenLinks		en zo nee, hoe vindt dan afstemming af met de buurtbewoners die ernstige overlast ervaren? Hebben we hier scenario's voor?	Daar hebben we geen scenario's voor. In dit soort gevallen gaat het meestal om maatwerk, waarbij JVZ initiatief neemt in de samenwerking. In overleg wordt bepaald wie de regie voert, ook t.a.v. de communicatie met bv. buurtbewoners.
28 oktober	GroenLinks		<i>6. p.48 De gemeente Leeuwarden zet in op het tegengaan van radicalisering, door bewustwording bij onszelf en ons ketenpartners te vergroten.</i> Hoe gaat dit in zijn werk?	De gemeente huurt hiervoor expertise in via het ROR (Rijksopleidingsinstituut tegengaan radicalisering) om bredere opleidingen te verzorgen voor een aantal kernspelers (zoals bv. medewerkers van Amaryllis). Verder kijken we nu, mede o.g.v. lokale casuïstiek, naar mogelijkheden voor verdiepende opleidingen, bv. op het onderwerp 'soevereinen'. En ook zijn we, via het RBPO (Regionaal Bestuurlijk Politie Overleg) aangehaakt bij regionale ontwikkelingen op dergelijke onderwerpen.
28 oktober	GroenLinks		Zijn hier ook experts bij betrokken?	Ja, zie boven. Via het ROR worden experts ingeschakeld.
28 oktober	GroenLinks		Zo ja, wie?	Zie boven.
28 oktober	GroenLinks		Zo nee, waarom niet?	N.v.t.
28 oktober	GroenLinks		<i>7. p.47 In het najaar van 2024 is de APV in dat verband aangepast, door een vergunningstelsel te introduceren en het oude 'meldingenstelsel' los te laten. Deze wijziging is in een goede samenwerking met Cambuur en politie tot stand gekomen.</i> Wat hield dit meldingenstelsel in?	Dat houdt in dat er door Cambuur voorafgaand aan het seizoen melding wordt gedaan van het organiseren van de betaald voetbalwedstrijden in het Cambuurstadion. Naar aanleiding van de melding wordt vervolgens e.e.a. getoetst, denk bv. aan het speelschema en de risicoclassificatie van de verschillende wedstrijden.
28 oktober	GroenLinks		Is dit vergunningstelsel ook in andere gemeentes toegepast?	Ja, meerdere andere BVO-gemeenten hebben een vergunningensysteem ingevoerd.
28 oktober	GroenLinks		Wat zijn de voordelen van dit vergunningstelsel t.o.v. dit meldingenstelsel?	Een vergunningenstelsel biedt een duidelijker kader voor voorzienbare aanwijzingen/voorschriften, die vooraf ook bekend zijn; vooraf kunnen duidelijke eisen worden gesteld, waarop toezicht wordt houden en waarop beter en transparanter kan

				worden opgetreden tegen mogelijke onveiligheid, bijvoorbeeld door het niet-naleven van de vergunningsvoorwaarden.
28 oktober	GroenLinks		Wordt er in het kader van Veilige steden ook qua inrichting van de stad rekening gehouden met het programma Veiligheid?	De sector JVZ is aangehaakt bij de grote, majeure projecten en we kijken daarin mee waar mogelijk. Voorbeelden zijn bv. de Prinsentuin of de herinrichting van de binnenstad.
29 oktober	PvdA	Openbare Ruimte	Waarom worden er nog steeds waterwerken uitgevoerd met azobe hout (bijv vervangingen Camminghaburen) en worden geen meer duurzame materialen toegepast? Want Marrekrite past bijv gerecycled hout toe dat 2 keer zo duurzaam is. Welke maatregelen nemen wij in dit kader?	Als gemeente werken we zowel met gerecycled als nieuw hout, mits verkregen uit duurzaam beheerd bos. Er zijn werken waarbij hergebruik van bestaand materiaal de beste oplossing blijkt. Zo gebruiken we oude remmingswerken opnieuw als remmingswerk of meerpaal. In afstemming met provincie en RWS speelt momenteel het mogelijk hergebruik van een vrijkomende houten damwand die wij mogelijk in onze gemeentelijke projecten kunnen inzetten. Ook de toepassing van nieuw tropisch hardhout past bij onze aanpak; het geeft vaak de beste resultaten wat betreft sterkte, duurzaamheid en resttoepassing. Wij wegen de functie (benodigde sterkte, technische levensduur), levenscyclus (Life Cycle Costs, rekening houdend met de kosten voor tussentijds onderhouden en vervangen) en de resttoepassing af.
29 oktober	GroenLinks	Openbare Ruimte	Welke instrumenten en beïnvloedingsmogelijkheden hebben we als gemeente ten aanzien van de kwaliteit van het oppervlaktewater, met name als het gaat om gifstoffen?	Het waterschap is waterkwaliteit en -kwantiteitbeheerder. Bij lozingen op het oppervlaktewater is het waterschap het bevoegd gezag. Wij hebben hier als gemeente geen bevoegdheid. Alleen bij lozingen op de riolering is de gemeente (meestal) het bevoegd gezag; voor bepaalde bedrijven ligt die verantwoordelijkheid bij de provincie. Aangezien een lozing op het riool ook van invloed kan zijn op de zuivering van het waterschap en/of op het oppervlaktewater, vindt bij een vergunningaanvraag bij de gemeente altijd afstemming met het waterschap plaats. Als gemeente beoordelen we of de kwaliteit van het lozingswater schade kan toebrengen aan de rioleringsbuis (met als indicatoren de temperatuur, zuurgraad en sulfaatconcentratie) en kijken we naar het debiet van de lozing (of de riolering het volume aankan). Het waterschap beoordeelt de impact van het lozingswater op de zuivering en op het

				oppervlaktewater en kijkt daarbij naar onder andere zware metalen en minerale olie. Tot slot hebben we als gemeente via het Omgevingsplan een rol als bij ontwatering of saneringen grondwater moet worden geloosd. Er gelden specifieke regels om dit water in de bodem of in het rioleringsstelsel (schoonwater of afvalwater) te mogen lozen en voor uiteenlopende stoffen gelden grenswaardes waaraan wordt getoetst.
29 oktober		Handhaving, Veiligheid	Resultaten overtredingen bij cameratoezicht op de Eewal in naheffingen (fiscaal) of boetes?	Dit zijn boetes. Deze komen niet ten bate van de gemeente.
29 oktober		Kapitaalgoederen	In de turap wordt een tegenvaller genoemd van 200k voor pfos. Kunnen we dit verhalen?	Wij hebben wel de insteek dat deze en toekomstige tegenvallers die pfos gerelateerd zijn worden verhaald op de veroorzaker. Momenteel loopt een onderzoek naar de aansprakelijkheid, daarna moet worden beoordeeld of dit verhaald kan worden.
29 oktober	Gemeente belangen	Dienstverlening	Wat is de servicenorm van de telefonie?	Waar wij nu naar streven is 80% van ons aanbod binnen 120 sec. aannemen.
30 oktober			Welke instrumenten en beïnvloedingsmogelijkheden hebben we als gemeente ten aanzien van de bescherming en de kwaliteit van de bodem, met name als het gaat om gifstoffen?	Wij zijn bevoegd gezag in zowel de Wet bodembescherming en de Omgevingswet en kunnen door middel van het Omgevingsplan regels opnemen om de bodem te beschermen en de kwaliteit te verbeteren. Verder zijn er vele trajecten waarbij extra aandacht kan worden gevraagd voor het onderwerp bodem, zoals: • Specifieke uitkering bodem: Financiële middelen aanvragen voor onderzoek naar en preventie van (Potentiële) Zeer Zorgwekkende Stoffen (pZZS en ZZS, waaronder PFAS) in de bodem (grond en grondwater); • Deelnemen aan landelijke beleidsvraagstukken zoals Visie Bodemherstel van het ministerie van I. en W. (hier is de gemeente Leeuwarden al bij betrokken); • Brede interne en externe educatie/voorlichting over nut van gezonde bodem en hoe handelingen die de bodem negatief beïnvloeden te voorkomen;

				• Ontstenen door Steenbreek, maar ook projecten zoals Zinloze verhardingen (reeds uitgevoerd door de gemeente Leeuwarden, waarbij ca. 8% van de verharding in de gemeente zinloos is); • Voorkomen van lozingen in het oppervlaktewater en riool. Dit komt uiteindelijk weer in de bodem terecht. Bij vergunning veel gedetailleerder kijken naar de lozingsparameters en van tevoren bepalen welke impact dit kan hebben op de leefomgeving; • Vervoer en uitwisseling van grond zo veel mogelijk beperken. Hiervan is de oprichting van de grondbank Leeuwarden een zeer goed voorbeeld. Zo zijn er nog veel meer voorbeelden te bedenken, maar vooral bevoegd gezag Wet bodembescherming en Omgevingswet i.c.m. de SPUK-regelingen zijn sterke instrumenten die de gemeente beschikbaar heeft. Er is nu jaarlijks vanuit de raad € 100.000,- beschikbaar voor bodem wat bijna al volledig uitgegeven wordt aan invoer van rapporten in het beheerssysteem, Zicht op Grond en calamiteiten die plaatsvinden op gemeentelijke eigendom.
30 oktober			Gevraagd is of er al een keuze is gemaakt in de 'kan bepaling'.	Op pagina 149 van de begroting staat een stuk over Hûs en Hiem. Daarin staat "De gemeente heeft tot doel kritisch te zijn op bouwvoornemens die effect hebben op het aanzien van de stad. Om die reden neemt de gemeente deel in een onafhankelijk toetsing- en beoordelingsorgaan dat bouwvoornemens toetst op architectonische waarde en inpassing in de omgeving. Sinds kort is de 'kan bepaling' van toepassing waarmee de Rijksoverheid beoogt dat gemeenten zelfstandig (dus niet via een extern orgaan) mogen toetsen. Hiervan zijn beschermde stads- en dorpsgezichten uitgezonderd. De gemeente heeft zich vooralsnog niet uitgesproken of deze bepaling actief zal worden toegepast." Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet heeft de gemeente de zorgplicht voor een goede omgevingskwaliteit. Met het doel kritisch te zijn op bouwvoornemens die effect hebben op de omgevingskwaliteit en het aanzien van de stad neemt de gemeente

				deel in een onafhankelijk adviesorgaan dat bouwvoornemens beoordeeld op een bijdrage aan de omgevingskwaliteit. De Omgevingswet biedt gemeenten de ruimte om zelfstandig (dus niet via een extern orgaan) bouwvoornemens te toetsen. Hiervan zijn Rijksmonumenten uitgezonderd. De gemeente heeft zich vooralsnog niet uitgesproken of van deze mogelijkheid actief gebruik zal worden gemaakt.
31 oktober	Lijst058	Mobiliteitshub en ZE zone	Blz 57: Mobiliteitshub en ZE zone. Hierover moet de raad nog besluiten, dus heeft geen plaats in de begroting. Wordt er ook onderzoek gedaan naar wat de ondernemers en bewoners ervan vinden?	Voor de verkenning naar een ZE-zone is gesproken met: • Binnenstadondernemers vertegenwoordigd door de stichting Binnenstadsmanagement; • Binnenstadbewoners: vertegenwoordigd door Wijkpanel Binnenstad; • Vervoerders: vertegenwoordigd door regiobestuur TLN en EvoFenedex; • Vertegenwoordiging van bedrijventerreinen De Zwette en De Hemrik Daarnaast is er in juli 2024 een inloopbijeenkomst gehouden waar inwoners en ondernemers in de binnenstad huis-aan-huis voor zijn uitgenodigd en overige ondernemers in de gemeente via de ondernemersverenigingen en bedrijvenparken. Ook in het kader van de diverse mobiliteitshubs is of wordt gesproken met inwoners. Zo is bij het Beleidskader Mobiliteit een uitgebreid participatietraject gehouden. Ook bij de nieuwe hubs in bijvoorbeeld Spoordok en de Fellingen zijn met enige regelmaat bijeenkomsten waar inwoners, bedrijven en ontwikkelaars meepraten en meedenken over de invulling van deze gebieden.
31 oktober	Lijst058	Verkeersregelinstallaties	Blz 63: Verkeersregelinstallaties 29 van de 32 zijn intelligent gemaakt. Wat betekent dit? Hoe omgaan met bewaren van persoonsinformatie? Is dit AVG proof?	Dat er 29 verkeerslichten intelligent zijn gemaakt, betekent dat ze kunnen communiceren met goedgekeurde applicaties en in-car systemen. Deze “slimme” verkeerslichten helpen het verkeer te regelen met behulp van data van navigatie apps van weggebruikers. Zo kunnen verkeerslichten in een eerder stadium verkeer zien “aankomen”. Hiermee kan efficiënter de

				doorstroming van het verkeer worden geregeld. Zo maken de ambulancediensten hier al gebruik van. Maar het verkeerslicht kan ook informatie zenden naar de apps en in-car systeem. Denk hierbij aan wachttijden, lichtbeelden van verkeerslichten en adviessnelheden. Er worden geen persoonsgegevens geregistreerd, noch opgeslagen. Het zijn anonieme locatiegegevens die ontvangen worden en gebruikt voor het afwikkelen van het verkeer. Voor de verwerking van deze gegevens zijn afspraken gemaakt met de fabrikanten van de verkeerslichten middels verwerkersovereenkomsten. Dit zijn landelijke juridisch goedgekeurde documenten, die ook door de eigen privacy officer is beoordeeld.
31 oktober	Lijst058	Democratische vernieuwing	Blz 71: Democratische vernieuwing. Is aan de bevolking gevraagd op welke manier zij graag meer inspraak zouden wensen?	In de bewonersenquête wordt de vraag meegenomen hoe bewoners hun invloed op gemeentelijke plannen waarderen. De manier waarop bewoners bij voorkeur hun mening willen laten horen is regelmatig onderwerp van gesprek rondom projecten/klussen en reguliere overleggen met bewonersorganisaties, maar dit levert niet een eensluidend antwoord op. Daarom krijgt dit onderwerp speciale aandacht in de notitie Overheid en Samenleving, die in voorbereiding is en eind dit jaar aan de raad gestuurd zal worden
31 oktober		Financiën	Waaraan wordt de toeristenbelasting besteed?	Onze ambitie is om door te gaan op de ingezette weg van duurzame economische groei van de toeristische sector, waarbij economie en leefbaarheid in balans zijn. Toerisme draagt bij aan de leefbaarheid door bestedingen uit te lokken, werkgelegenheid te creëren, draagvlak voor voorzieningen te bieden en een sterk aanbod in het voor- en naseizoen te stimuleren. Toeristenbelasting wordt samen met andere budgetten zoals Marketing en Evenementen, ingezet om de sector breed te faciliteren en te ondersteunen, zodat we gezamenlijk een gastvrij ontvangst aan de bezoeker kunnen bieden. Dit is vastgelegd in de door de Raad besloten “Visie bezoek Leeuwarden”. Wij zetten de middelen (inclusief Toeristenbelasting) in op vier pijlers (1) een dynamisch aanbod realiseren dat aansluit op het DNA van

				Leeuwarden, (2) inzetten op doelgroepen die bijdragen aan duurzame economische groei, (3) focussen op fantastisch verblijf en de regie behouden en (4) synergie realiseren in relatie tot leefbaarheid. Projecten die hier in eerdere jaren uit voortvloeiden zijn: - Verschillende (permanente) kunstwerken in de binnenstad en het houden van een meerdaags festival in bijv. Leeuwarden Oost door Writer's Block Murals. - Specifieke investeringen in het aanbod van musea. - Kleinschalige evenementen als Mooie Zomer, sup 11-city tour en opening watersportseizoen en grote (inter)nationale eenmalige publiekstrekkingen als Theater Tol en SPARK. - Gastvrij ontvangst en versterking aanbod Grou (Grou Magazine, InformatiePunt Grou, openstelling Winterhaven). - Bezoekersonderzoek en data. - Verduurzaming evenemententerreinen. - Wandelroutes zoals de route rondje om de Kerken en de Canadian Trail Leeuwarden-Friesland, voetgangersbewegwijzering in de binnenstad. - Faciliteiten zoals openstelling sanitaire voorzieningen Zeilcentrum Grou, pontje Wynser Oerset, aanlegvoorziening kleine watersport en aanlegsteiger aan het beursplein. - Friesland Convention Partners voor de acquisitie van (inter)nationale congressen en het stimuleren van zakelijk toerisme.
31 oktober		Financiën	In de TURAP wordt een tegenvaller genoemd van € 200.000 i.v.m. extra kosten door pfos verontreiniging. Kunnen we die kosten verhalen?	Wij hebben wel de insteek dat deze en toekomstige tegenvallers die pfos gerelateerd zijn worden verhaald op de veroorzaker. Momenteel loopt een onderzoek naar die aansprakelijkheid, daarna moet worden beoordeeld of dit verhaald kan worden. Als verhaal mogelijk blijkt, wordt u hier binnen de reguliere P&C cyclus over geïnformeerd.

31 oktober		Financiën	In de begroting (in staat c) staat € 119.000 opgenomen voor Vluchtelingenwerk. Waarvoor wordt deze subsidie verstrekt?	Dit betreft een subsidie voor het juridisch steunpunt. Dit bedrag is in lijn met eerdere jaren. Het Juridisch Steunpunt biedt ondersteuning bij juridische vraagstukken en problematiek afstammend van het vluchtverleden, het huidige verblijf en de zorgen die ontstaan omtrent achtergebleven familie/ondersteuning bij gezinshereniging. Het doel van de juridische begeleiding is dat vluchtelingen weten welke juridische (on)mogelijkheden er zijn, en dat zij correct geïnformeerd worden over (lopende) procedures. Daarnaast beheert het Juridisch steunpunt een noodfonds en kunnen ze hulp bieden vanuit het noodfonds aan uitgeprocedeerde vluchtelingen. Het gaat hier vaak om personen zonder verblijfsrecht die ondersteund worden vanuit de noodopvang.
1 november	GroenLinks		p.19 een deel hiervan kan ingezet worden voor de verbetering van diversiteit Welke doelen zijn hier gesteld om de diversiteit te verbeteren?	Kortheidshalve wordt verwezen naar het Uitvoeringsprogramma Diversiteit 2022. Uitvoeringsprogramma diversiteit
1 november	GroenLinks		wat wordt onder verbetering van diversiteit verstaan?	Kortheidshalve wordt verwezen naar de doelstellingen in het Uitvoeringsprogramma Diversiteit.
1 november	GroenLinks		hoe gaat gemonitord worden of de doelen ook behaald zijn?	Monitoring van de acties wordt gedaan door de interne werkgroep en de klankbordgroep. Over de voortgang van het uitvoeringsprogramma diversiteit wordt de raad geïnformeerd middels de jaarstukken. Aanvullend hierop is kortgeleden de raad geïnformeerd over de stand van zaken van het uitvoeringsprogramma. Zie Document Leeuwarden - Informerende brief aan raad inzake Stand van zaken diversiteit - iBabs Publieksportaal
1 november	GroenLinks		In hoeverre wordt nog bij andere domeinen gekeken (voorbeeld vrolijke witte inwoners in wie isoleert campagne)....	Dit vraagt zeker nog meer aandacht. Dit begint bij het creëren van bewustwording bij onze medewerkers over diversiteit. We gaan de interne communicatie intensiveren, zodat ook bij toekomstige campagnes anders gekeken wordt naar het gebruik van beeldmateriaal.

1 november	GroenLinks		in hoeverre wordt de diversiteit in de beeldbank blijvend of regelmatig onder de aandacht gebracht bij alle gemeentelijke afdelingen?	Regelmatig wordt de beeldbank door interne communicatie onder de aandacht gebracht, ook omdat het gebruik van andere foto's auteursrecht rust.
1 november	PvdA		De Klomp is gefinancierd tot de volgende bestuursperiode. Wat zijn de mogelijkheden voor de periode daarna?	Deze mogelijkheden worden verkend, er is nog geen zicht op structurele financiering van dit initiatief. Ook niet na de toekenning van € 180.000 na 2026.
1 november	PvdA		Hoeveel basisbanen zijn er op dit moment vervuld, hoeveel aanvragen zijn er en is 25 een reëel aantal.	Er zijn 17 ingevuld en dat is financieel gezien ook het maximum.
1 november	PvdA		Volwassenenfonds. Wat zijn de mogelijkheden wanneer het budget dreigt overschreden te worden.	Dan zijn de mogelijkheden afhankelijk van de keuze die gemaakt wordt: overschrijden of binnen budget blijven.
1 november	PvdA		Bij buitenkans kunnen mensen in de bijstand een stage of baan aan worden geboden. Vragen: waar is dat van afhankelijk en wat is de beloning van mensen?	Het is uiteindelijk de bedoeling dat deze mensen in een reguliere baan terecht komen met een daarbij passend salaris.
1 november	PvdA		Algemene vraag: wanneer moeten de activiteiten die amaryllis onderneemt weer aanbesteedt worden? En wordt er ook nagedacht over andere opties?, zoals subsidiëren	Het contract met amaryllis loopt tot en met 31-12-2026. Er worden tijdig gesprekken gevoerd over invullen van activiteiten en financiering na de huidige contractperiode.
1 november	CU		P11-1 Hoe kunnen we nu al voorsorteren op P-wet in balans	Gebeurt al op verschillende sporen, ingangsdatum wet is ook weer uitgesteld (Reeds mondeling beantwoord door André van der Bij)
1 november	CU		P11-2 vooraf invullen van gegevens voor minima regelen, kan dat?	Dit wordt meegenomen in het project 'MijnLeeuwarden.nl' (reeds mondeling beantwoord door Geert Luinstra)
1 november	CU		P12-1 armoede, hoeveel ruimte is er om een hogere inkomensgrens te hanteren van bijv. 130%	Bij de inkomensgrens van 120% is rekening gehouden met de beschikbare budgetten. Oprekken boven de 120% vraagt om additionele middelen. Daarover gaat de raad.

1 november	CU		P19-1 Waar is de taalschool in dit verhaal gebleven, waarom zit daar geen investering en aandacht op?	De taalschool is nog steeds actueel en wordt in 2025 gecontinueerd. De uitvoering wordt gedaan door Proloog en deze krijgt hier subsidie voor. Het subsidiebedrag staat vermeld op de bijlage C van de begroting.
1 november	CU		P21-2 Wat zijn de financiële consequenties van de opvang via gemeente?	De middelen hiervoor worden via een specifieke uitkering aan de gemeente beschikbaar gesteld. Op basis van de uitkering volgt jaarlijks een opgave aan het rijk. Deze is voor 2025 e.v. als p.m. post opgenomen omdat exacte kosten en baten niet vooraf zijn te bepalen. Kosten over 2024 zijn terug te vinden in de jaarrekening over het jaar 2024. Deze verschijnt in het voorjaar van 2025.
1 november	CU		P23 Storm aanpak: is het niet al gerealiseerd op verschillende scholen?	Dat klopt. STORM is al uitgerold op een aantal scholen. De methodiek wordt in het nieuwe schooljaar uitgerold op andere (extra) scholen.
1 november	CU		P25-2 Wat zijn de gevolgen voor Blauw-Wit en FVC nu ze al volledig vol zitten. Wanneer krijgen zij zicht op wat wel of niet mogelijk is?	Totdat FVC verhuist naar Middelsee moeten ze het doen met de ruimte die er nu is. De planning rondom Middelsee is al volgt. Dit jaar het VO traject afgerond incl. bijbehorende raming en dan Q2 25 besluitvorming in de raad. De grondwerkzaamheden zouden dan Q3 2025 kunnen starten, Q1 2026 start bouw complex, Q3 fase 1 sportpark gereed. Mits de raad een positief besluit neemt en mits er voldoende stroomcapaciteit is. Dat betekent dat Blauw Wit en FVC nog seizoen 24/25 en seizoen 25/26 gebruik moeten maken van Wiarda.
1 november	VVD		Wat zijn de meetbare effecten van het programma 'over de drempel'....	Per project van Over de drempel wordt bijgehouden hoeveel mensen die zich regelmatig eenzaam voelen, actief deel hebben genomen aan de projecten, hoeveel mensen vrijwilliger of betrokken bezoeker waren en of de projecten doorgaan na afloop van de Over de drempel periode. Daarnaast heeft de NHL, Lectoraat Sociale kwaliteit, onderzoek gedaan naar de opbrengst van meerdere Over de drempel projecten. Hieruit kwam naar voren dat het bij de mensen die deel hebben genomen tot vermindering van eenzaamheid, meer zelfvertrouwen en weer meedoen aan de maatschappij heeft geleid: "Ik heb het gevoel dat ik uit mijn sociaal isolement ben geraakt".

1 november	VVD		Wordt dichter bij Leeuwarden nog steeds bij dichter bij Leeuwarden belegd of niet meer?	Dichter bij Leeuwarden is onder gebracht bij podium Explore
1 november	Lijst058	Aanpak woonoverlast	Blz 42: Aanpak woonoverlast-> aanpak met ketenpartners, welke zijn dat? Ernstige woonoverlast, toepassen wet aanpak woonoverlast. Woonoverlast: worden er afspraken gemaakt met huurcorporaties? Welke afspraken worden er gemaakt?	We werken samen met woningcorporaties, amaryllis, politie, Zorg- en Veiligheidshuis en vele andere partijen. Welke ketenpartners betrokken zijn bij de aanpak van woonoverlast hangt af van het type overlast en de eventuele problematiek van de overlastveroorzaker. Er kan bijvoorbeeld extra hulp worden ingezet vanuit de WMO, ontbinding van een huurcontract door een civiele rechter of bijvoorbeeld het toepassen van de Wet aanpak Woonoverlast door de burgemeester. Welke stap gezet kan worden hangt af van de situatie en het overlastdossier. Er zijn geen aparte afspraken gemaakt met de woningcorporaties. Elke ketenpartner werkt binnen zijn/haar eigen taak en wettelijke kaders om tot een oplossing of beperking van de overlast te komen.
1 november	Lijst058	Aanpak polarisatie en extremisme	Blz 48: Aanpak polarisatie en extremisme. Graag meer duiding van de aanpak. Zowel ter rechterkant als ter linkerkant van het spectrum.	We zetten in op het tegengaan van radicalisering door de bewustwording bij onszelf en de ketenpartners te vergroten. Daarvoor hebben we een basistraining georganiseerd voor een groep medewerkers, professionals, die in contact staan met cliënten en burgers. Deze training wordt gegeven door het ROR (Rijksopleidingsinstituut Tegengaan Radicalisering) en richt zich op een breed spectrum van verschillende stromingen, waaronder links- en rechtsextremisme. Hiermee krijgen we ernstige signalen vroegtijdig naar boven waardoor we deze, aan de weegtafel of casustafel radicalisering kunnen toetsen op de vraag of er sprake is van (een beginnend proces tot) radicalisering waarbij interventies noodzakelijk zijn. We blijven de actuele ontwikkelingen volgen zodat we daar ook pro-actief op kunnen inzetten. Dit kan bijvoorbeeld gaan om ontwikkelingen rondom anti-institutioneel of soeverein gedachtengoed.
1 november	Gemeente belangen		Waarom is de kolom 'bezetting' substantieel hoger dan de kolom 'formatie'?	Het verschil tussen de toegestane formatie en de totale bezetting heeft grotendeels te maken met dat we additionele taken uitvoeren. Dit ziet met name toe op werkzaamheden in projectensfeer, waarbij met tijdelijk extra geld (waaronder Rijk en Provincie) meer inzet wordt gepleegd ten opzichte van de

				toegestane formatie. Voorbeelden van deze additionele taken zijn de opvang van Oekraïne en klimaatmiddelen. Daarnaast wordt er extra capaciteit ingehuurd als gevolg van ziekte vervanging.
			zijn de extra middelen voldoende om de kosten van de hogere bezetting te dekken	Ja, de extra ontvangen middelen worden ingezet om de kosten van de hogere bezetting te dekken en zijn voldoende. Wanneer er geen middelen beschikbaar zijn wordt er geen bezetting aangetrokken.
1 november	PvdA		wat is de oorzaak van de sterke daling in de rij inhuur vanaf 2024?	Het % inhuur t.o.v. de totale loonsom t/m 2023 betreffen de werkelijke percentages zoals opgenomen in de jaarstukken. Vanaf 2024 is het begrote percentage weergegeven. Het beleid is dat de gemeentelijke taken uitgevoerd worden door medewerkers met een dienstverband bij de gemeente Leeuwarden. Door de krapte op de arbeidsmarkt, moeten we vaker een beroep doen op externe inhuur. Daardoor zijn de werkelijke % hoger.
4 november	FNP		Wat rjochtfeardicht dizze ferheging fan 18,5% (31.0 miljoen Euro)? Mei de wittenskip dat de ynfaasje foar 2025 3,2% bedraacht (boarne it CPB)	 Antwoord op vraag 1.docx Deze documenten zijn los bijgevoegd.
4 november	FNP		Wat is der yn 2024 gebeurd om it saldoferskil fan -/- 26.8 miljoen werom te bringen nei in saldoferskil fan -/- 2.0 miljoen? Hat dit mooglik te meitsjen mei “voorkennis” dat de útkering út it gemeentefuns foar 2025 sa’n 31.8 miljoen heger wurde sil? (2024 side 67 402.5 miljoen; 2025 side 76 434.3 miljoen; ferskil 31.8 miljoen)	 Antwoord op vraag 2.docx Taakveld vergelijking en aanpassing.xlsx Deze documenten zijn los bijgevoegd.

			Omdat der nergens in ferklearring te finen is, net yn de proza fan de begrutting 2025 en net yn de tekst fan de MTR en sawol de turap, soe de konkluzje dan weze kinne dat der in eksersysje plege wurdt lykas in pear jier lyn mei it ynfolgen fan de 3 funsen út it koalysje-akkoart? It giet der by de FNP net yn dat Meedoen ynienen sa'n 30 miljoen djoerder wurden is.	
4 november	Lijst058	Aanpak mensenhandel	Blz 46: Aanpak mensenhandel. Wij kennen daarnaast berichten over uithuwelijking, bijvoorbeeld in de zomervakantie en daarnaast ook berichten over eerwraak. In hoeverre wordt dit in het lokale uitvoeringsplan opgenomen?	Huwelijksdwang en eergeeralateerd geweld zijn in beginsel geen vormen van mensenhandel, maar vormen van geweld in afhankelijkheidsrelaties. Hier wordt via de lokale aanpak geweld in afhankelijkheidsrelaties aandacht aan besteed en op ingezet.
4 november	GroenLinks		“nav van onze motie (ingediend bij begrotingsbehandeling 2020) met als doel concreet en toetsbaar werken aan VN-doelen voor duurzame ontwikkeling en het toen gestelde voornemen (destijds werd in de uitwerking van de motie aangegeven dat Vervolg Zoals al aangegeven kijken we in het vervolg ten behoeve van draagvlak en het behalen van de VN-doelen hoe we onze stakeholders nog beter kunnen betrekken bij het bepalen van lokale indicatoren. Op het punt van monitoring ten behoeve van de	Werken aan VN-doelen voor duurzame ontwikkeling is een continu proces. Goede voorbeelden van omgaan met global goals en monitoring in de praktijk gebeurt in de programma's die ontwikkeld zijn voor Volhoudbaar en Leeuwarden Oost. In zijn algemeenheid zorgen de door de gemeente georganiseerde heldendagen en duurzame markten (gericht op verschillende global goals-thema's) voor groter draagvlak en het behalen van VN-doelen. De set global goals-indicatoren is inmiddels beschikbaar via www.waarstaatjegemeente.nl. Hier kan de score van Leeuwarden op de global goals vergeleken worden met andere gemeenten. Er is ook een brede welvaartsindex ontwikkeld voor Leeuwarden. Zie hiervoor bijlage D in de begroting 2025. Onze monitor brede welvaart maakt gebruik van CBS – cijfers aangevuld met cijfers

			vergelijkbaarheid, geven wij er de voorkeur aan gebruik te gaan maken van de landelijke set global goals-indicatoren van de VNG, zodra die beschikbaar is. Die set is speciaal voor gemeenten, komt via waarstaatjegemeente.nl beschikbaar en lijkt kwalitatief het best haalbaar en het dichtst in de buurt te komen van de gewenste monitor. We stoppen met de verdere ontwikkeling van onze 'eigen' monitor, maar kijken wel naar mogelijke samenwerking met het Fries Sociaal Planbureau en DataFryslân op het vlak van VN-doelen en Brede welvaart. En tot slot gaan we door met verbeteren van de concreetheid en verantwoording van onze doelen in de begroting en jaarstukken. de vraag is hoe of t er nu mee staat?!"	uit de eigen inwonersenquête. Het concept brede welvaart wordt steeds belangrijker in de verantwoording, zowel bij de departementen als bij de gemeenten. Door aan te sluiten bij de landelijke systematiek kunnen wij goed monitoren hoe het gaat in Leeuwarden in vergelijking met andere gemeenten en Nederland. Door eigen (subjectieve – ervaringen) data toe te voegen geven we onze inwoners hun eigen stem. Wij zoeken actief de samenwerking met het CBS en het Planbureau Fryslân op brede welvaart. Ook om te voorkomen dat we zaken dubbel gaan monitoren. Het verbeteren van de concreetheid en verantwoording van onze doelen is zowel een continu proces binnen onze beleidscyclus als in de begroting en jaarstukken.
4 november	Lijst058	Kwijtschelding afvalstoffen-heffing	Blz 124: Kwijtschelding afvalstoffenheffing. Was 2022:1588, rekening 2023:1467, begroting 2024:1581 en begroting 2025 1241. Vanwaar deze daling in de begroting 2025?	Het bedrag aan kwijtschelding afvalstoffenheffing wat in de begroting voor 2025 is meegenomen is gebaseerd op de gerealiseerde kwijtschelding over belastingjaar 2023. Dat is een bedrag van € 1.241.460 Gelet op het bedrag wat in 2024 tot dat moment was kwijtgescholden en de nog in behandeling zijnde aanvragen (en te verwachten aanvragen) kwijtschelding 2024, is besloten om voor 2025 hetzelfde bedrag aan kwijtschelding mee te nemen als in 2023 is gerealiseerd. Hiermee is ook rekening gehouden met de invoering van een andere heffingsmethodiek voor afvalstoffenheffing. Anders dan voorgaande jaren is er vanaf 2023 voor het variabele deel van de afvalstoffenheffing kwijtschelding mogelijk tot een bedrag van €59,12. Dit kan ook van invloed zijn.

4 november	Lijst058	Gezond ouder worden	Blz 24: Gezond ouder worden. Hierbij staat het volgende: Ambitie: Iedere inwoner, kan gezond oud worden, zoveel mogelijk blijven meedoen en een goede kwaliteit van leven ervaren. Het doel van een UP gesprekken is om met ouderen in gesprek te gaan over zingeving. Wat wordt bedoeld met ontmoetingsgesprekken? Door wie worden deze gesprekken gevoerd en hoe komen ze in aanraking met deze ouderen?	Eind 2024 is het ontwerp van het sportpark afgerond incl. bijbehorende financieringsbehoefte. Als de raad akkoord is kan na de bouwvak 2025 gestart worden met de (grond) werkzaamheden. Medio 2027 is fase 1 gereed. Voor fase 2 kan nog geen planning worden afgegeven. De planning is afhankelijk van raadsbesluiten en beschikbare stroomcapaciteit. Beantwoording op de vraag of 1 sporthal ook voldoende is. Dat hangt af van de mogelijke komst van het Voortgezet Onderwijs naar Middelsee. Hiermee wordt de sportbehoefte voor het bewegingsonderwijs groter. Daarmee moet de gemeente voldoen aan de wettelijke taak om dit te faciliteren. Voor de breedtesport en bezetting na onderwijstijden, is er de komende tien jaar behoefte aan meer zaalruimte. Momenteel zit de gemeente Leeuwarden aan de onderkant van de bandbreedte van het Mulier Instituut (Herijkte rapportage 'Ruimte voor de Sport in Leeuwarden' wordt meegestuurd als bijlage met het concept sportbeleid). Dit merken we ook in de praktijk, waar momenteel geen ruimte is voor verenigingen om meer uren zaalruimte af te nemen. Hierdoor wordt de groei van de binnensport (breedtesport) beperkt. Met de komst van een tweede sporthal is er ruimte voor groei. In ieder geval één sporthal is nodig om aan de <u>huidige</u> behoefte te voldoen.
4 november	Lijst058		Het gaat mij om de jaarrekening van de BV Ruiterskwartier, die zou ik graag ontvangen	Apart document
4 november	Lijst058		Daarnaast zouden wij graag de vraag beantwoord willen zien wat de bedoeling is van deze BV?	De BV is een aparte rechtsvorm ten dienste van de stichting Harmonie, waarbinnen de geldstromen van de horeca worden geregeld. De BV is opgericht om een eerlijk speelveld te creëren in relatie tot de commerciële horeca.
4 november	Lijst058		Welke afspraken zijn er gemaakt over de verrekening met die van de Harmonie?	Hierover zijn geen specifieke afspraken gemaakt. Dit betreft interne verrekeningen tussen de BV en de stichting.

4 november	Lijst058		Waarom wordt in de jaarrekening deze gegevens niet apart vermeld?	Jaarrekening van de stichting aan de gemeente is geconsolideerd. De enkelvoudige jaarrekening BV ligt bij KvK vanwege upload verplichting. Grote culturele instellingen zoals de Harmonie zijn verplicht de jaarrekening bij de gemeente in te dienen met een accountantsverklaring. De accountant beoordeelt zowel de jaarrekening van de Harmonie als van de Ruiterskwartier BV. De Harmonie heeft elk jaar een geconsolideerde jaarrekening met een goedkeurende controle verklaring ingeleverd.
4 november	Lijst058		Wat is de gemeentelijke bijdrage bij de verbonden partijen zoals BV Sport, Caparis etc. en waarom staat het bij de ene partij er wel bij en bij een andere niet. (Blz. 148 tot blz. 168.)	De kolom 'gemeentelijke bijdrage' wordt in de begroting gevuld voor gemeenschappelijke regelingen en niet voor andere rechtspersonen. De bedragen zijn opgenomen voor zover de gegevens beschikbaar waren ten tijde van het opstellen van de begroting. In de bijlage is het geactualiseerde beeld opgenomen. Tevens is, omwille van het inzicht, voor de andere verbonden partijen aangegeven wat de geldstroom is tussen gemeente en de betreffende partij in 2025. Als € - is in het overzicht staat, wordt er geen bijdrage gedaan aan de betreffende partij. + los document
7 november	VVD		Wat is het standpunt van het college over het voorstel de gemeentelijke financiën te onderwerpen aan een stresstest? Hiervoor kan de monitor van de VNG worden gebruikt.	U vraagt aan het college de gemeentelijke financiën te onderwerpen aan een stresstest en refereert hierbij aan de houdbaarheidstest gemeentefinanciën van de VNG. Deze houdbaarheidstest meet de structurele ombuigingen op de exploitatierekening die bij een (gestandaardiseerd) slechtweer-scenario minimaal nodig zijn voor houdbare gemeentefinanciën. Naast deze stresstest maakt de test een diagnose van de huidige financiële conditie van een gemeente. Daarvoor berekent de test de uitkomsten van negen financiële kengetallen. Deze negen kengetallen belichten de aandachtgebieden die de toekomstige begrotingsruimte van de Nederlandse gemeenten in sterke mate beïnvloeden. Met de totale set kengetallen en de bijbehorende signaalwaarden wordt de uitkomst van de financiële conditie index bepaald. Met deze index wordt een algeheel oordeel over de huidige financiële gezondheid van de gemeentefinanciën geveld. Als de financiële conditie goed is, kan

				een gemeente tegenslagen zonder onoverkomelijke problemen financieel opvangen. Ten aanzien van deze methodiek zijn er een aantal kanttekeningen te plaatsen; 1. De hiervoor beschreven houdbaarheidstest wordt gebaseerd op de meest recente balanspositie van de gemeente en is daarmee een momentopname. Hiermee kan de uitkomst mogelijk een onjuist beeld weergeven van de werkelijke ‘financiële houdbaarheid’ van de gemeente. Door deze stresstest structureel te borgen kan dit wellicht worden ondervangen. 2. De houdbaarheidstest bestaat uit de stresstest en aanvullende financiële kengetallen. Deze financiële kengetallen maken reeds deel uit van de begroting en jaarrekening. De uitkomsten hiervan worden geanalyseerd en de uitkomsten hiervan worden beschreven in de P&C-documenten. Hiermee geven wij u inzicht in de financiële houdbaarheid van de gemeente. 3. In onze paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing lichten wij de uitkomsten van onze periodieke risicoanalyse toe zoals deze is beschreven in de Kadernota Risicomanagement 2022. De uitkomsten van deze analyse worden financieel vertaald en afgezet ten opzichte van de vrij beschikbare algemene reserve. 4. Gemeenten zijn onderling moeilijk vergelijkbaar. Iedere gemeente kent bijvoorbeeld haar eigen sociale en fysieke eigenschappen die vervolgens een andere impact hebben op het financieel perspectief. De houdbaarheidstest kent de mogelijkheid ‘eigen’ waardes toe te passen maar de systematiek blijft grotendeels generiek. 5. De houdbaarheidstest gaat uit van tegenvallers. Het ontbreekt hierbij aan de impact van mogelijke meevallers en richt zich met name op een worst-case scenario. <i>Conclusie:</i> Wellicht zou deze test een aanvulling kunnen zijn op hetgeen wij al in onze P&C-documenten hebben opgenomen. Onze inschatting is
--	--	--	--	---

				echter dat de test onvoldoende nieuwe inzichten biedt. De houdbaarheidstest gemeentefinanciën van de VNG is een hulpmiddel om op een vrij eenvoudige wijze de financiële positie van de gemeente te beoordelen. In de nuance die nodig is om aan de hand van het resultaat van deze test de juiste conclusie te trekken wordt niet voorzien. Daarbij geeft onze Kadernota Risicomanagement al de nodige handvatten voor het opvangen van potentiële tegenvallers. Dit neemt niet weg dat wij de houdbaarheid van onze financiële positie blijven monitoren en tevens open staan voor initiatieven die dit inzicht vergroten. Desgewenst gaan wij met de Raad / auditcommissie in gesprek om te verkennen of de behoefte aan rapportage in begroting en jaarrekening over dit onderwerp.
7 november	Gemeente belangen		Welke specifieke termijnen zijn er voor de schuldhulpverlening (wanneer eerste gesprek, intake, hulpverlening etc.)	Voor de minnelijke schuldhulpverlening voor particulieren gelden de volgende termijnen: • Start = financiële hulpvraag van de inwoner. • Het eerste gesprek waarin de hulpvraag van de inwoner nader wordt verkend vindt bij een crisissituatie binnen 3 dagen plaats en in de overige situaties moet dit gesprek binnen 4 weken plaats vinden. In de gemeente Leeuwarden organiseren KBNL en Amaryllis in deze fase gezamenlijk een driegesprek met de inwoner (en eventueel een betrokken vrijwilliger of ervaringsdeskundige). Amaryllis start de benodigde begeleiding op voor zover deze begeleiding nog niet was opgestart. • Na het eerste gesprek wordt binnen 8 weken de beschikking Wet gemeentelijke schuldhulpverlening afgegeven omtrent wel of geen toelating tot de schuldhulpverlening en een bijbehorend plan van aanpak op hoofdlijnen. • Dan volgt de intakefase schuldhulpverlening. Deze bestaat uit een inventarisatie, analyse en advies/een integraal plan van aanpak. Deze fase wordt binnen 12 weken na het eerste gesprek afgerond. • Daarna volgt de stabilisatiefase. De stabilisatiefase duurt 4 maanden. Deze termijn kan met nog eens 4 maanden worden verlengd wanneer dat nodig is. • Vervolgens start de schuldregelingsfase. Deze fase duurt maximaal 120 dagen. Op dossierniveau kan hier beargumenteerd van worden afgeweken. Voordat de periode van de schuldregelingfase start, wordt er een schuldregelingsovereenkomst (SRO) aangegaan.

				Tot slot start de oplossing voor de schulden (bv. een saneringskrediet of een schuldbemiddeling). Deze fase duurt maximaal 1,5 jaar gerekend vanaf het moment van ondertekening van de SRO. Wanneer de bewoner geen aflossingscapaciteit heeft en deze aflossingscapaciteit ook niet in de toekomst wordt verwacht, dan kan er sinds 1 juli 2024 een zogenaamd nul-aanbod aan de schuldeisers worden gedaan. Wanneer de schuldeisers dit aanbod accepteren, is de bewoner meteen schuldenvrij.
7 november	D66		Wat is de stand van zaken rond de motie Menstruatiearmoede?	De raad is per brief van 15 november 2022 geïnformeerd over de afhandeling van de motie “Bestrijden van menstruatiearmoede”: Afhandeling moties menstruatiearmoede en ontbijtbuurvrouw Leeuwarden - iBabs Publieksporaal
7 november			Wanneer is het uitvoeringsprogramma Betaalbaar naar de raad komt?	Het streven is in het eerste kwartaal van 2025
7 november	D66		Wanneer wordt de uitspraak van de Raad van State verwacht over Sepio Mantgum?	Er is een zittingsdatum gepland op 9 december 2024 in Den Haag. Wanneer de Raad van State uitspraak doet is niet bekend, dat kan soms wel 6 maanden later zijn.

OPENSTAANDE VRAGEN:

	Lijst058	Buurt- en dorpskamers	Blz 16: Buurt en dorpskamers. Wat wordt er met de extra verruiming van de subsidies gedaan?	
--	----------	-----------------------	---	--

	Lijst058	Taaltrajecten binnen bedrijven	Blz 20: Taaltrajecten binnen bedrijven. Hierbij staat dat om het project een succes te maken, wordt de statushouder extra ondersteuning op de werkvloer aangeboden. Om hoeveel statushouders gaat het en door wie en hoe wordt die extra ondersteuning gegeven?	
	Lijst058	Bewegen en Sport	Blz 24: Bewegen en sport. Nieuw complex Middelsee, een nieuw sportpark voor FVC. Fase 1 een accommodatie voor FVC met een sporthal en 3 voetbalvelden en 155 parkeerplaatsen en fase 2 een accommodatie voor FVC met een 4de voetbalveld en een 2de sporthal met 218 parkeerplaatsen De vraag is wanneer elke fase wordt uitgevoerd (planning). Daarnaast de vraag of extra sporthallen voldoende bezet gaan worden of is 1 sporthol ook voldoende?	
	Lijst058	Bijstandsuitkering	Blz 32: bijstandsuitkering. In lwd in 2023 per 1000 inwoners 598,2, in gemeenten 100.000-300.000 is dat 405,2. Wij hebben de volgende site bezocht en bestudeerd CBS (rangorde), zie Bijstandsuitkeringenstatistiek (BUS) CBS . Hieruit blijkt dat Leeuwarden op een vierde plaats staat in vergelijking met alle gemeenten	

			Behalve de basisbanen (25 stuks) en Buitenkans (ook 25 stuks) zijn wij benieuwd of en zo ja welke (extra) inzet wordt gepleegd om mensen uit de bijstand te krijgen naar betaald werk.	
	GroenLinks		<i>p.20 startklas</i> in hoeverre is deze startklas verplicht voor inburgeraars?	
	GroenLinks		hoe verhoudt zich dit tot de reeds werkende inburgeraars?	
	GroenLinks		Hoe verhoudt dit zich tot de vroege start statushouders in Balk die al een pip wordt afgenomen?	
	GroenLinks		<i>p.20 Om het project een succes te maken, bieden we de statushouderextra ondersteuning op de werkvloer op het gebied van...</i> Hoeveel statushouders hebben er tot dusver in meegedraaid?	
	GroenLinks		Hoe worden de statushouders geselecteerd?	
	GroenLinks		is dit alleen in de gemeente Leeuwarden of Friesland breed?	
	GroenLinks		waarom wordt de eventuele voortgang en vorm hierin niet na afronding van het project gedaan maar terwijl het nog loopt?	
	GroenLinks	Sociaal Domein	SDF SOCIAAL DOMEIN FRIESLAND <i>Ik mis hierin aandacht voor de maatschappelijke opvang groepen, in het bijzonder housing first en onconventioneel wonen.</i>	

			waarom staat hier niets over in deze begroting?	
	GroenLinks		3 pagina's over kosten van SDF tegen nog geen eens 1 over wat ze doen inhoudelijk programmatisch, waarom is deze keuze zo gemaakt?	
	GroenLinks		<i>p. 107; verbeterplan GI</i> wat houdt GI in?	Gecertificeerde instelling
	GroenLinks		komt dit verbeterplan ook naar de raad?	
	PvdA		Is de evaluatie van de voorzieningenwijzer ook in de gemeenteraad besproken? (ik kan het me niet herinneren)	
	PvdA		Eind 2024 is de pilot Voorkomen dreigende huisuitzettingen geëvalueerd. Begin 2025 wordt duidelijk of en zo ja op welke manier de aanpak in 2025 wordt vervolgd. Vraag: wanneer komt dit in de raad?	
	PvdA		In 2025 wordt onderzocht dat bewoners die in beeld zijn bij gemeenten (met bijstand) zoveel mogelijk automatisch de inkomenstoeslag toe te kennen. Het lijkt ons ook dat hierbij vooral ook veel van andere gemeenten geleerd kan worden en dat dat dus snel kan! Klopt dat?	
	PvdA		Wanneer de plannen met de voedselbank toch niet door kunnen gaan wordt er dan gekeken naar een andere partij	
	PvdA		Voorkomen schulden. Kunnen we eind 2025 een evaluatie	

			verwachten van het experiment met de nieuwe doelgroepen	
	PvdA		blz 16: De afspraken uit het bestuurlijk akkoord tussen NVVK, Divosa en VNG rondom de basisdienstverlening voor mensen moet schulden zijn uitgewerkt in een gedetailleerd actieplan voor gemeenten. In 2025 wordt dat uitgerold. In hoeverre zitten hier nog keuzes in? Ik lees dat eerst focus wordt gelegd op op het verbeteren van de inzet van budgetcoaching. Welke andere keuzes waren er?	
	PvdA		Versterken sociale basis pijler 1. Wordt de app gedragen door de sociale basis	
	PvdA		Blz 18. Het platform bewonersinitiatieven wordt uitgebreid met maatschappelijke initiatieven. Is het mogelijk om hier meer inzicht in te krijgen: hoe werkt het , om hoeveel initiatieven gaat het etc. Op welke manier / door welke partij (opbouwwerk? Gebiedswerkers? Capaciteit?) vindt er begeleiding of ondersteuning plaats voor de initiatieven zelf, hier is in de praktijk wel behoefte aan om initiatieven te steunen in het uitvoeringsproces horen we in de praktijk. Voorbeeld gemeente is Hengelo die juist inzet op ondersteuning van lopende initiatieven. Gaat dan vooral om kortdurende ondersteuning op	

			afroep. Goed voorbeeld is de SESAM academie voor besturen.	
	PvdA		Er zullen vier projecten meerjarig worden ondersteund: mooi! Maar op basis waarvan zijn deze initiatieven geselecteerd? En wanneer komende andere initiatieven in aanmerking?	
	PvdA		Goed dat de visie maatschappelijk vastgoed in samenhang met de visie op de sociale basis wordt opgepakt. Komt hier ook een start notitie van?	
	PvdA		Blz 18 Er komt een nieuwe aanbesteding volwasseneneducatie aan in 2025. Kunnen we een evaluatie verwachten in 2025.. Gezien 15% van de gemeente Leeuwarden laaggeletterd is zouden we dan niet meer aandacht op verschillende velden voor dit thema moeten hebben.	
	CU		P12-2 bereik of gebruik van verschillende regelingen, waar zetten we op in?	
	CU		P13-1 Alles staat in de voorzieningenwijzer, maar toch moeten mensen nog apart aanvragen, kan dit ook anders.	
	CU		P14-1 Hoe gaat het met de verschillende regelingen, kunnen we een overzicht krijgen van gebruik per regeling	
	CU		P14-2 Hoe gaan we de AV Frieso verder verbeteren en versterken?	

	CU		P14-3 Wat zijn de eerst uitkomsten van gesprek met Voedselbank over gezond eten?	
	CU		P14-4 Resultaten pilot uit-huis zettingen, wanneer kunnen we die verwachten?	
	CU		P17-1 Hoezo gaan we uit van de behoefte van gezinnen en niet vanuit de specialist	
	CU		P21-1 Visie op de opvang van Oekraïners, hoe ziet dat eruit. Wanneer komt het?	
	CU		P25-1 De toiletvoorziening bij de skatebaan, hoe is het hiermee?	